

**Тема 2: Патрульна служба,
завдання, функції,
організація діяльності з
охорони громадського
порядку**

Зміст

- 1. Призначення, правова основа, принципи діяльності патрульної служби міліції. Функції і завдання патрульної служби міліції
- 2. Сили і засоби патрульної служби міліції
- 3. Дії нарядів патрульної служби при виявленні правопорушень чи злочинів

ЛІТЕРАТУРА

- Конституція України від 28 червня 1996 року.
- Закон України від 20 грудня 1990 року «Про міліцію».
- Закон України від 22 червня 2000 року «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону».
- Закон України від 26 березня 1992 року «Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України».
- Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 року.

- Постанова Ради Міністрів України від 27 лютого 1991 року № 49 «Про затвердження Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку».
- Про затвердження Статуту патрульно-поступової служби міліції України: Наказ МВС України від 28 липня 1994 р. №404.
- Наказ МВС України від 18.05. 2004 р. № 529 «Про затвердження Положення про підрозділ міліції особливого призначення «Беркут».
- Про заходи щодо вдосконалення системи комплексного використання сил і засобів в охороні громадського порядку: Наказ МВС України від 30 вересня 2008 р. №505

- **Наказ МВС України від 28 лютого 2006 року № 214 «Про створення патрульної служби Міністерства внутрішніх справ України та реорганізацію дорожньо-патрульної служби Державної автомобільної інспекції».**
- **Про затвердження Положення про стройовий підрозділ патрульної служби Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 23 січня 2010 року № 16.**

1. Призначення, правова основа,
принципи діяльності патрульної
служби міліції. Функції і завдання
патрульної служби міліції

- **Патрульно-постова служба міліції** (згідно статуту ППСМ) – це діяльність спеціальних нарядів міліції по охороні громадського порядку, боротьбі з правопорушеннями на вулицях, площах, в парках, на транспортних магістралях, в портах, аеропортах та інших громадських місцях, а також під час проведення масових заходів і в особливих умовах, викликаних явищами криміногенного, не криміногенного, природного, біологічного характеру, введенням правового режиму надзвичайного чи воєнного стану.

Діяльність патрульної служби міліції будується на принципах:

- законності;
- гласності;
- гуманізму;
- поваги до особи;
- соціальної справедливості;
- взаємодії з іншими державними органами, трудовими колективами, громадськими об'єднаннями і населенням

Основними функціями патрульної служби міліції є:

- підтримання порядку в громадських місцях;
- виявлення, запобігання і припинення правопорушень;
- участь в розкритті злочинів;
- боротьба з правопорушеннями неповнолітніх;
- охорона власності від протиправних посягань;
- забезпечення безпеки дорожнього руху;
- взаємодія з об'єднаннями громадян, які беруть участь в охороні громадського

Основними завданнями патрульно-постової служби міліції є:

- забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав, свобод і законних інтересів;
- запобігання правопорушенням та їх припинення;
- охорона громадського порядку і громадської безпеки;
- виявлення, запобігання, припинення та розкриття злочинів, розшук осіб, які їх вчинили;
- захист власності від протиправних посягань.

2. Сили і засоби патрульної служби міліції

Патрульна служба міліції України включає:

- особовий склад служби охорони громадського порядку, територіальних і транспортних органів внутрішніх справ, підрозділів міліції особливого призначення «Беркут» та спеціальних моторизованих військових частин міліції внутрішніх військ. В охороні громадського порядку беруть участь також громадські формування.

- **Підрозділ міліції особливого призначення "Беркут"** є високомобільним спеціальним підрозділом, створеним для забезпечення правопорядку під час проведення загальнодержавних, резонансних громадсько-політичних, спортивно-видовищних, культурно-масових, релігійних заходів, припинення групових порушень громадського порядку та масових заворушень, проведення спеціальних операцій по затриманню озброєних злочинців, ліквідації аварій, стихійних лих, а також здійснення фізичної охорони службових осіб та окремих громадян.

Завдання ПМОП «Беркут»:

- Охорона прав та законних інтересів громадян від злочинних посягань та інших антигромадських дій.
- Забезпечення правопорядку під час проведення загальнодержавних резонансних громадсько-політичних, культурно-видовищних, спортивних та інших заходів.
- Забезпечення громадського порядку та безпеки в районах із складною оперативною обстановкою, при надзвичайному стані й надзвичайних обставинах. Виконання особливих завдань щодо захисту державних інтересів під час подій, викликаних обставинами некримінального характеру (стихійні лиха, аварії, епідемії, епізоотії, аварії на підприємствах, а також інші надзвичайні події).

- Участь у проведенні спеціальних операцій по затриманню озброєних злочинців, членів організованих злочинних угруповань, звільненню заручників, припиненню терористичних актів, відбиттю нападу на будівлі, приміщення, споруди, транспортні засоби або звільненню їх у разі незаконного захоплення.
- Здійснення заходів щодо попередження, припинення та локалізації групових порушень громадського порядку, масових безпорядків, пов'язаних з цим інших протиправних дій, виявлення та затримання осіб, причетних до них.

- Участь у проведенні з іншими правоохоронними органами України цільових рейдів та спеціальних операцій з відпрацюванням найбільш криміногенних місць з метою виявлення та попередження злочинів, інших правопорушень.
- Здійснення спільно з іншими службами та підрозділами ОВС України спеціальних заходів щодо виявлення, блокування та знешкодження терористів, членів бандитських угруповань та інших озброєних злочинців.
- Участь у забезпеченні спільно з підрозділами УДО та СБУ державної охорони посадових осіб. Здійснення, за окремим розпорядженням міністра внутрішніх справ або керівництва ДГБ МВС України, фізичної охорони службових осіб та окремих громадян.

Засоби патрульної служби складають:

- Спеціальні броньовані автомашини, вертольоти, мотоцикли, велосипеди, катери та інші транспортні засоби.
- Фото-відео апаратура, диктофони, радіостанції, прямий зв'язок і сигналізація.
- Табельна зброя, спорядження і спеціальна зброя.
- Електромегафони, освітлювальні прибори, інша апаратура і технічні засоби.
- Службові собаки та коні.

Організація патрульної служби здійснюється:

- на рік – за планом комплексного використання сил і засобів міліції в охороні громадського порядку (єдиною дислокацією), який складається на весняно-літній і осінньо-зимовий періоди і за необхідністю корегується;
- на місяць (декаду) – за планом використання особового складу приданих сил;
- на добу – за книгою служби нарядів;
- на виконання конкретного завдання – за наказом або спеціальним планом

**3. Дії нарядів патрульної
служби при виявленні
правопорушень чи
злочинів**

Забезпечення охорони місця події:

- а) вивести з місця події усіх сторонніх громадян, наполегливо, але ввічливо пояснити їм, що їх перебування може завадити розслідуванню;
- б) за необхідності оточити місце події, залучивши до цього дружинників, працівників житлово-експлуатаційних дільниць. Пости виставляти залежно від характеру і розташування місця події. Так, якщо злочин вчинено в приміщенні, то пости необхідно виставляти біля входу до нього і на вулиці (на подвір'ї), біля вікон, але таким чином, щоб збереглися сліди взуття злочинців, транспортних засобів та інші речові докази, що знаходяться біля приміщення в зоні охорони. При вчиненні злочину на відкритій місцевості пости охорони виставляти можна на відстані від центру місця події.

- в) вжити заходів по збереженню слідів злочину, які під дією атмосферних проявів можуть бути знищені до прибуття оперативної групи (слідчого). Для цього ясно видимі сліди та інші речові докази накрити будь-яким підручним матеріалом, наприклад, ящиком, картоном, фанерою, газетою, брезентом тощо, які не мають різкого запаху (на випадок можливого використання службово-розшукового собаки). Предмети і матеріали, які для цього використовуються повинні бути трохи більшими, ніж слід. Для збереження слідів на вертикальній поверхні (наприклад, на стовпі сліди, схожі на кров) зробити над ними козирки із заліза, рубероїду, целофану або іншого матеріалу, який не промокає. Накривати сліди необхідно з максимальною обережністю;
- г) ходити на місці події потрібно лише у випадках надзвичайної необхідності (при наданні допомоги потерпілому, затриманні підозрюваного, виявленні трупа, наявності в приміщенні диму, вогню і т.п.); запам'ятати напрямок свого руху на місці події, намагатися якомога менше залишати своїх слідів;

- д) не дозволяти нікому торкатися предметів або проводити будь-яке їх переміщення;
- е) при виставленні поста та зміни, що відбуваються в процесі охорони місця події, інформувати чергового по органу внутрішніх справ;
- ж) з прибуттям на місце події оперативної групи (слідчого) доповісти про заходи, вжиті для забезпечення охорони місця події і про особливості на місці події, на які міліціонер звернув увагу в момент прибуття (специфічний запах, напрямок вітру, температура повітря, час, який показував годинник, що знаходиться на цьому місці, а також про переміщення предметів, яке зробив міліціонер, шляхи їх пересування на місці події та ін.

Перевірка документів у правопорушника:

- а) поводитися з документами акуратно (не м'яти і не згортати сторінки, оберігати від дощу і снігу, не забруднювати руками). Якщо в документі знаходяться гроші, які-небудь записки та інші папери або цінності, запропонувати власнику вилучити їх звідти;
- б) звертати увагу на відповідність наявної в документі фотокартки і особи громадянина, на правильність заповнення усіх реквізитів документа, на цілісність захисної сітки документа, строк його дії, якщо це паспорт, – на відмітку про реєстрацію громадянина і т.п.
- В ході перевірки поставити власнику документа контрольні питання, звіряючи відповіді з даними документа, що підтверджує його особу. Якщо відповіді не вірні або виявлені підробки, правопорушник доставляється в ОВС:

- в) вжити застережних заходів при перевірці документів у особи, що підозрюється у вчиненні злочину.
- З цією метою, зокрема, рекомендується стояти напівоберта праворуч від того, кого перевіряють, на відстані одного кроку від нього і пильно стежити за діями останнього;
- г) перевірку доцільно проводити на деякій відстані від сторонніх громадян або якщо є можливість – в найближчому службовому приміщенні дільничного інспектора міліції чи громадському пункті охорони порядку, штабі народних дружин і т.п.

Дякую за увагу!

